

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА „Св. Св. Кирил и Методий“

с.Кривня, общ.Провадия, обл.Варна, тел., 0878273413,
e-mail: info400162@edu.mon.bg; csop_metodii@abv.bg

Утвърждавам:.....
Директор – **Ив. Богданова**

СТРАТЕГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА
В ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА
„СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ С.КРИВНЯ
УЧЕБНА 2025- 2026 ГОДИНА

I. Въведение

Управлението на риска е процесът на идентифициране, оценяване и мониторинг на рисковете, които могат да повлияят върху постигането на целите на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня и въвеждането на необходимите контролни дейности, с цел ограничаване на рисковете до едно приемливо равнище. Целта на процеса на управление на риска е да даде разумна увереност, че целите на организацията ще бъдат постигнати.

Директорът на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня, управлява и ръководи текущата дейност. Той е отговорен за постигането на целите на ЦСОП, определя рисковете и предприема мерки и контролни дейности, които да ограничат рисковете до приемливо равнище.

Управлението на риска в ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня обхваща текущо и периодично наблюдение, анализиране и проучване на всички процеси и дейности (структурни звена и работни места) с цел да се идентифицират факторите и

събитията, които могат да окажат негативно влияние върху дейността на ЦСОП с. Кривня и да попречат за постигането на целите.

Оценката на риска се извършва на основание чл. 2, ал. 2 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор.

Чрез извършване на идентифицирането на рисковете и тяхната оценка се цели да се постигнат:

- Стратегическите цели на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня ;
- Повишаване на ефективността на управление на делегирания бюджет;
- Подобряване на качеството на дейността на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня ;
- Усъвършенстване и поддържане на системите за финансово управление и контрол;

Процесът по управление на риска включва четири етапа:

- Идентифициране на риска;
- Анализ и оценка на риска;
- Документиране на процеса на управление на риска ;
- Мониторинг на риска.

II. Идентифициране на риска

Идентифицирането на риска е първата фаза от процеса по управление на риска. На този етап комисия, назначена от директора на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня извършва подробен анализ на основните цели, процеси и дейности, определени в Стратегическия план за развитие на, както и на текущите задачи, определени в оперативните планове за всяка календарна година. Въз основа на анализа се определят неблагоприятните събития, които могат да настъпят и повлияят на конкретна дейност или процес. За да се улесни идентифицирането на рисковете в ЦСОП с. Кривня се извършва групирането им по рискови области, които са:

- Стратегически – оказват съществено влияние върху дейността на структурните звена за осъществяване на целите на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня . При тях рискът се анализира детайлно;
- Оперативни – с които организацията се сблъсква ежедневно и могат да възпрепятстват изпълнението на оперативните процеси и дейности;
- Политически – които възникват от промяна в правителството и провеждане на нови политики;
- Икономически – които са породени от особеностите и/или промяната на икономическата система като инфлация, конкуренция, икономическа криза и др.;
- Финансови - които са породени от недостатъчно финансиране или от неефективно, неефикасно или неикономично разходване на средства.

Идентифицирането на рисковете в ЦСОП с. Кривня се извършва със заповед на директора, във всяко структурно звено и/или дейности.

Основните рискови фактори могат да се определят като външни и вътрешни.

Външни са рисковете, свързани с икономически, законодателни и/или други фактори, свързани с управлението на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня като:

- Промяна в нормативните актове, свързани с дейността на администрацията, в произтичащите от тях вътрешни актове или правила;
- Промени в политическата ситуация;
- Промени във финансирането;
- Природни бедствия;
- Промяна на обкръжаващата среда или физическо вмешателство.

Вътрешни са рисковете, които са свързани с организацията на работа на ЦСОП-с. Кривня, като:

- Съставяне, изпълнение и актуализиране на бюджета на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня ;
- Поемане на задължение и извършване на разход;
- Управление на човешките ресурси;
- Възлагане на обществени поръчки;
- Отдаване под наем на недвижимо и движимо имущество;
- Продаване на движимо и недвижимо имущество;
- Управление на материалните активи на ЦСОП с. Кривня;
- Управление на информацията;
- Неправилно прилагане на нормативните актове, свързани с управленската и финансово-стопанската дейност на ЦСОП с. Кривня;
- Недостатъчно взаимодействие и/или неоптимизирано взаимодействие между структурните звена в ЦСОП с. Кривня;
- Рискове, свързани с корупционен натиск и конфликт на интереси.

Определянето на вътрешните и външни рискови фактори в ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня е необходимо за целите на една ефективна оценка на рисковете. След идентифициране на основните фактори, се извършва анализи в контекста на конкретни задачи, функции и операции, релевантни за дейността.

След извършване на идентифициране на рисковете се пристъпва към обобщаване на резултатите и изготвяне на становище, с което се определят идентифицираните рискове. Анализа и обобщаването на резултатите се извършва от комисията, определена със заповед на директора (не е необходимо да се извършва оценка на по-вече от 20-25 риска – това затруднява организацията и не води до положителни резултати при управлението на рисковете).

III. Анализ и оценка на риска

Основната цел на този етап е да бъдат анализирани и оценени идентифицираните рискове, за да може да се определят съществените за дейността, респективно за постигането на целите на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня и да се вземе решение как да се контролират и какво въздействие да бъде оказано върху тях.

Необходимо е да се извърши анализ на рисковете, след като те вече са били идентифицирани, както на ниво организация, така и на ниво отделни операции и дейности. Съществуват различни методи за анализ и оценка на риска предвид факта, че по-голямата част от рисковете не могат да бъдат измерени. Независимо от това процедурата за анализ на риска включва най-общо следните етапи:

- Оценка на последиците от риска;
- Оценка на вероятността от настъпване на риска;
- Вземане под внимание на начина, по който рискът ще бъде управляван, т.е. оценка на мерките, които следва да се предприемат.

Риск, който няма сериозни последици и чиято вероятност да настъпи е сравнително малка, не е необходимо да бъде детайлно анализиран. Риск, който е съществен и който явно ще настъпи, трябва да бъде детайлно анализиран. Това са две крайности, между които трябва да се намери баланс, който позволява извършването на един разумен и надежден анализ на риска.

Оценката на риска се извършва чрез показателите вероятност и влияние. Вероятността характеризира предполагаемата честота за настъпване на неблагоприятното събитие, а влиянието показва какви са последиците от настъпването на събитието за постигане на целите на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня и за изпълнение на неговите функции и дейност. Съществени са рисковете, за които има висока вероятност да настъпят и имат високо влияние върху постигане целите на ЦСОП с. Кривня. На тези рискове следва да се обърне приоритетно внимание.

Идентифицираните и оценени рискове се групират в три групи:

- I – група на високите рискове
- II – група на средните рискове
- III – група на ниските рискове

В групата на високите рискове се отнасят рисковете с оценка от 11 до 16 единици, в групата на средните рискове – от 5 до 10 единици и в групата на ниските рискове – от 1 до 4 единици.

За оценката на идентифицираните рискове се прилагат числови стойности на двата показателя – вероятност и влияние – от 1 до 4 единици.

Оценката се получава като произведение на определените от лицето (или лицата, които извършват оценката) числови стойности на двата показателя.

Рисковете, които са оценени като високи, т.е. попадат в групата на високите рискове, се приемат като съществени за дейността на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня . и следва да се предприемат действия за намаляването им.

Рисковете, които са оценени като средни, т.е. попадат в групата на средните рискове, се приемат като значителни и трябва да се наблюдават отблизо, като се прилагат действия за контролирането им или за предотвратяване на преминаването им в по-висока рискова група.

Рисковете, които са оценени като ниски могат да се смятат като ниско приоритетни или като рискове които се „толерират“. Тези рискове трябва да се наблюдават или при предприемане на допълнителни действия (прилагане на контроли) да се има предвид, че разходите за осъществяване на контрол могат да надвишат ползата от намалението на риска.

След извършване на оценка на идентифицираните рискове, значими за дейността на ЦСОП с. Кривня се прилагат конкретни действия (реакция на риска) за намаляване на вероятността и/или влиянието от настъпването на негативното събитие. След въздействието с контролни механизми на рисковете се получава така наречения остатъчен риск.

Методът за оценка на потенциалния ефект на риска включва пет стъпки:

1. Определяне на основните процеси в дейността на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня . Определяне на потенциалните проблемни области. Например, области, за които се получават оплаквания или са имали проблеми в миналото, области, които са претърпели скорошни промени в структурата на личния състав, по-сложни дейности.
3. Оценка на вероятността за материализиране на рисковете от възникване на проблеми.
4. Оценка на потенциалния ефект от материализирането на рисковете.
5. Определяне доколко съществени са рисковете на базата на вероятността от възникването им и потенциалния им ефект.

Може да се направи оценка на риска, като използва въпросници за оценка на контрола. Препоръчително е всяка трета година да се прави самооценка на контрола. Оценка трябва да се извършва и след всяка основна промяна в ЦСОП с. Кривня .

Следващата стъпка след оценката на риска е разработването на контроли за намаляването му.

IV. Разработване на вътрешни контроли

Целта на вътрешния контрол е да намали до приемливо ниво излагането на рискове, заплашващи дейността на ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня . Важно

е да се отчита, че добрата контролна среда е първата стъпка за установяване на ефективни вътрешни контроли.

Съществуват четири стъпки за разработване на ефективен и ефикасен вътрешен контрол:

1. Изясняване на риска, който трябва да се минимизира. Това се извършва чрез оценка на риска, както е описано по-горе.

2. Определяне на дейността (т.е. на контрола), която трябва да намали риска до приемливо ниво. Определяне на всички контроли, които се дублират или са ненужни и тяхното модифициране или премахване.

3. Оценка на разходите за въвеждане и поддържане на контрола, за да се гарантира, че те не надхвърлят очакваната полза.

4. Установяване на съответната дейност като вътрешен контрол чрез писмени процедури.

Накрая се преглежда целия процес, за да се потвърди, че има достатъчно разбиране по всяка стъпка.

Видовете контролни дейности са, както следва:

- Превантивните контролни дейности, разработени с цел предотвратяване появата на нежелано събитие. Разработването на тези контроли включва прогнозирането на потенциални проблеми преди тяхната поява и предприемане на мерки за избягването им.

- Контролните дейности за разкриване, разработени с цел регистриране на възникналите проблеми и сезиране на ръководството за случилото се. Това дава възможност на ръководството да вземе бързи коригиращи мерки.

- Контролните дейности за корекция се фокусират върху проблемите до отстраняването им. Те също могат да помогнат при установяването на процедури за предотвратяване на повторното възникване на същия проблем.

Няма контролна дейност, която да решава изцяло проблемите на управлението на риска. В някои случаи трябва да се използва комбинация от контролни дейности, а в други - една контролна дейност може да се замени с друга.

V. Документиране на процеса по управление на риска.

Всяка основна дейност, свързана с управлението на риска следва да бъде описана. Документирането на всеки риск и на всеки етап от процеса по неговото управление, включително по описване на избраната подходяща реакция, действие и служителите, които отговарят за изпълнението на тези действия в конкретно определени срокове, създава условия за редовен и систематичен преглед на процеса.

Документирането на процеса по управление на риска се извършва чрез попълване на риск-регистър.

Информацията, която се отразява в регистъра, е:

- Идентифицираните съществени за дейността на училището рискове;
- Оценката на тяхното влияние и вероятност;
- Реакция на риска – предприети действия към минимизиране на влиянието им;

- Рисковете, които остават да съществуват след предприемане на описаните действия (остатъчен риск) и тяхната оценка;
- Допълнителните действия за понижаване на остатъчни рискове;
- Срок за изпълнение на допълнителните действия и служителите, отговорни за тяхното изпълнение.

VI. Мониторинг на процеса на управление на риска

За да се осигури ефективност на процеса по управление на риска се извършва текущо наблюдение на всеки един етап и периодично докладване на идентифицираните рискове и предприетите действия за тяхното намаляване. За осъществяване на систематичното наблюдение комисията в ЦСОП "Св. св Кирил и Методий" с. Кривня извършват веднъж годишно, а при необходимост и повече пъти преглед на целия риск-регистър. За проведените срещи се съставя протокол в който се отразяват взетите решения. Директорът на ЦСОП-Кривня одобрява риск-регистъра.

Директорът на ЦСОП с. Кривня определя със заповед служител, който да координира процеса по управление на рисковете, както и периодичността на срещите на комисията и документирането на взетите решения и реда за докладване.

Приета на педагогически съвет протокол № 7 от 09.09.2025 г.